

Lønarsáttmáli
millum
Føroya Arbeðarafelag
og
Føroya Arbeðsgevarafelag

§ 1

Hesin sáttmáli fevnir um arbeðara-/serarbeðarayrki, sum fakliga eins væl og landafrøðiliga liggur innan økið hjá Føroya Arbeðarafelag.

Grundløn og viðbót
§ 2

Fyri alt fyrifallandi dagleiðaraarbeði so sum reingerð, lossing, lagur-, pakkhús-, fiska-og saltarbeði verður grundlønin 117,84¹ kr.um tíman.

- b. Fyri sildaarbeði verður goldin viðbót uppá 0,06 % um tíman.
- c. Fyri arbeði á sildaverksmiðjum verður goldin viðbót uppá 0,06 % um tíman.

Viðbøtur
§ 3

Fyri útgrevstur, uppruddan á byggiplássum, kolarbeði, skitið og ónossligt arbeði, sement-, beton-, stoypi-, jarnbindingar-, vatnbyggi-, asfalt-, tjøru-, grótarbeði og arbeði á sleipistøð at skrubba botn á skipi uttan og smyrjing av skipi uttan upp til lúnning og málingaarbeði við sproytu á skipasmiðju, verður grundlønin 117,84 kr. um tíman + viðbót 0,29 % um tíman.

§ 4

- a. Fyri arbeði við grótjóttrara, fyri passan av motorum, kompressarum, spølum og líknandi í samband við byggjarbeði. Fyri passan av kranum. Fyri koyring av traktorum, dumparum og líknandi amboðum, so sum vegtrumlum, hydrauliskum gravkúm, borivognum og betongbilum verður grundlønin 117,84 kr. um tíman + viðbót 3,35 % um tíman.
- b. Fyri at løða og spreingja og grótboran verður grundlønin 117,84 kr. um tíman + viðbót 5,19 % um tíman.

¹ 1. mai 2015 kr. 120,44

- c. Fyri tunnilarbeiði verður grundlønin 117,84 kr. um tíman + viðbót 4,73 % um tíman.
- d. Fyri at reinsa ketlar, vatntangar á skipi, oljutangar, lýsitangar og smeltitól og reinskan av kloakk og kjøli innan í skipi verður grundlønin 117,84 kr. um tíman + viðbót 5,47 % um tíman.
- e. Fyri arbeiði við vandamiklum burturkasti á brennistøðum, vandamiklum evnum, sum krevja serliga verndarútgærd, t.d. asbest, umframt fyri upptak eftir vanlukkum og fyri reingerð, har servitan er kravd verður latin grundløn + viðbót 5,47 % um tíman. Hetta stykki er galdandi frá 1. mai 2013.

§ 5

Grundlønin hjá bilstjórum og gaffiltruckførarum fyri tey í § 2 nevndu arbeiðum og teim, ið passa spøluni undir lossing, verður 117,84 kr. um tíman + viðbót 1,17 % um tíman.

Grundlønin hjá bilstjórum og gaffiltruckførarum fyri tey í § 3 nevndu arbeiðum verður 117,84 kr. um tíman + viðbót 1,62 % um tíman.

Fyri at koyra kranvogn og tankvogn verður grundlønin fyri tey í § 2 nevndu arbeiðum 117,84 kr. um tíman + viðbót 3,59 % um tíman, og fyri tey í § 3 nevndu arbeiðum verður grundlønin 117,84 kr. um tíman + viðbót 4,02 % um tíman.

Protokollat: Partarnir binda seg til í sáttmálaskeiðnum at taka upp samráðingar um at endurskoða skipanina við viðbótum í sáttmálanum. Partarnir eru samdir um, at skipanin skal nútímansgerast, og miðast skal ímóti, at skipanin gerst so einføld og liðilig, sum til ber.

Setanarskriv

§ 6

Setanarprógv verða givin sambært løgtingslóg um setanarprógv.

Ungdómur

§ 7

Ungdómar 14 ár fáa 50 %, 15 og 16 ár fáa 75 % av vaksnamannalønini bæði fyri normal- og yvirtíð. 17 ára gomul fáa fulla lön.

Yvirtíðarløn og frídagar

§ 8

Yvirtíðarlønin verður fyri øll arbeiði roknað av fullari normalløn soleiðis:

Tá normalarbeiðstíðin er kl. 07-16:

Frá kl. 16-20: 35 %

Frá kl. 20-07: 60 %

Tá normalarbeiðstíðin er kl. 08-17:

Frá kl. 17-21: 35 %

Frá kl. 21-08: 60 %

Tá normalarbeiðstíðin er kl. 09-18:

Frá kl. 18-22: 35 %

Frá kl. 22-09: 60 %

Leygardagar kl. 00-24: 65 %

Sunnu- og halgidagar kl. 00-24: 100 %

Frídagar

1. mai, jólaaftan og nýggjártaftan eru heilir frídagur. Flaggdagur, páskaaftan, hvítusunnuaftan og 1. november eru hálvir frídagur.

Átrokandi arbeiði, sum verður gjørt 1. mai, jólaaftan, nýggjártaftan og eftir kl. 12 hesar dagar verður lønt við dupultari normalløn, so leingi halgan varar.

Sambært lóg nr. 353, 7. august 1922 er grundlógardagur hálvur frídagur.

Arbeiði áðrenn kl 4.00/5.00

Um arbeiði byrjar í summarhálvárinum (summarhálvárið verður at rokna frá 1/5 til 31/10) fyri kl. 4 og í vetrarhálvárinum fyri kl. 5 verður ikki niðurfarið í løn fyrr enn høvi hevur verið at fáa svøvn. (við svøvn skilst at hava verið burtur frá arbeiðsplássinum í 6 tímar).

Arbeiðstíð, døgndrift og skiftisvakt

§ 9

1. Normalarbeiðstíðin er 40 tímar um vikuna, skal vera 8 tímar um dagin frá mánadegi til og við fríggjadegi, og skal tann dagliga arbeiðstíðin liggja millum kl. 7 á morgni og til kl. 18 á kvøldi, hetta soleiðis sum partarnir á teimum einstøku arbeiðsplássunum semjast um.

Vanligur meiriluti á arbeiðsplássinum skal vera fyri hesum og atkvøðast skal við seðlum.

Er á arbeiðsplássinum gjörd semja um, at normalarbeiðstíðin skal liggja millum kl. 7 á morgni og kl. 16 á kvøldi, skal hetta vera galdandi fyri alt arbeiðsplássið.

Er á arbeiðsplássinum gjörd semja um, at normalarbeiðstíðin skal liggja millum kl. 8 á morgni og kl. 17 á kvøldi, skal hetta vera galdandi fyri alt arbeiðsplássið.

Er á arbeiðsplássinum gjörd semja um, at normalarbeiðstíðin skal liggja millum kl. 9 á morgni og kl. 18 á kvøldi, skal hetta vera galdandi fyri alt arbeiðsplássið.

Har eitt arbeiðspláss natúrliga kann býttast upp í fleiri deildir, kunnu ymsar arbeiðstíðir avtalast millum arbeiðsfólkið saman við álitisfólkið og virkið, sum frávíkja normalarbeiðstíðini. Atkvøðast skal við seðlum. Hesar arbeiðstíðir skulu liggja millum kl. 07.00 og 18.00 og skulu stjórnirnar hjá meginfeløgnum hava hesar avtalur, sum skulu vera skrivligar, til góðkenningar. Um meginfeløgini ikki áðrenn 14. dagar hava fráboðað annað verða avtalurnar at meta sum góðkendar.

Um avtalað verður gjörd við arbeiðsfólkið í einari serstakari deild um frávik frá normalarbeiðstíðini smb. omanfyristandandi, so skal nýggja arbeiðstíðin hjá hesum starvsbólki metast sum normalarbeiðstíð, soleiðis at arbeiðið uttan fyri hesa tíð verður roknað sum yvirtíð sambært grein 8.

Døgurðatíð og nátturðatíð

Døgurðatíðin skal verða 1 tíma og skal liggja millum kl. 12 og 13. Verður arbeitt í døgurðatímanum, skal dupult normalløn verða goldin, tó sunnu- og halgidagar dupult sunnudagsløn.

Kemst ásamt um aðrar etingartíðir, skal tó ongantíð verða meira enn 4 tímar millum hvønn verð. Einki verður goldið fyri mattíðirnar.

Arbeiðsformaðurin skal varskógva, tá ið mattíð er. Verður arbeitt yvirtíð, skal varskógvast áðrenn farið verður til døgurða. Verður ikki varskógvað áðrenn døgurða, verður nátturðatímin, sum í hesum føri skal liggja millum kl. 18 og 19 ikki frádrigin, um byrjað verður aftur kl. 19.

Verður arbeitt longur enn til kl. 20, uttan at farið hevur verið til nátturða, verður yvirtíðarsatsurin frá kl. 21 at koma í gildi frá kl. 19.

Døgndrift

2. Døgndrift skal ganga í skiftum. Øll ídnaðarvirki, ið vanliga kunnu hava 3-skifti vakt, koma undir heitið døgndrift.

Um døgndriftsarbeiði á fiskavirki røkkur styttri enn 3 samdøgur/2 samdøgur samanhangandi og á øðrum ídnaðarvirkjum styttri enn 5 samdøgur samanhangandi, verður hetta arbeiði avroknað sum vanligt arbeiði og goldið samsvarandi hesum,

eisini hvat yvir- og náttíð viðvíkur.

Í døgndrift verður lönin henda:

Frá kl. 08-16 vanlig normallön.

Frá kl. 16-24 vanlig normallön + 4,58 % um tíman.

Frá kl. 24-08 vanlig normallön + 6,41 % um tíman.

Røkkur arbeiði á fiskavirkjum styttri enn 3 samdøgur, men í minsta lagi 2 samdøgur, verður lönin hendan:

Frá kl. 08-16 vanlig normallön.

Frá kl. 16-24 vanlig normallön + 7,32 % um tíman.

Frá kl. 24-08 vanlig normallön + 9,15 % um tíman.

Hesar viðbøtur verða ikki prístalsviðgjørðar. Mattíð við døgndrift verður ikki frádrigin.

Gongur døgndriftsarbeiðið um leygar-, sunnu- og halgidagar, skal hetta avroknast sum leygar-, sunnu- og halgidagar, men kann hetta tó ikki bróta 3/2- og 5-samdøgursregluna.

Upplýsast skal 24 tímar frammanundan vaktarskifti byrjar. Um ikki fráboðað verður innan ásettu freistina, so skal gjaldast 1. yvirtíð tann dagin fyri hvørt arbeiðsfólk á vaktunum.

Skiftisvakt

3. Á ídnaðarvirkjum kann arbeiði fara fram í 2 skiftum, 8 tímar hvørt, við nøkulunda eins stórum holdum, sum skiftast um vaktirnar hvørja viku.

Um skiftisvaktararbeiði á fiskavirkjum røkkur styttri enn 3 samdøgur samanhangi og á øðrum ídnaðarvirkjum styttri enn 5 samdøgur samanhangi, verður hetta at avrokna sum vanligt arbeiði og goldið samsvarandi hesum, eisini hvat yvir- og náttíð viðvíkur.

Við samráðing arbeiðaranna og arbeiðsgevaranna millum kann arbeiðstíðin leggjast millum kl. 07-24, og lönin verður henda:

1. holdið: Vanlig normallön.

2. holdið: 1. mai 2007 verður viðbótin 8% av grundlönini.

1. mai 2008 verður viðbótin 9% av grundlönini.

1. mai 2009 verður viðbótin 10% av grundlönini.

Henda viðbót verður ikki prístalsviðgjørð. Mattíðin verður ikki frádrigin fyri 2. holdið.

Yvirtíð - um arbeitt verður meira enn 8 tímar á vaktini - við skiftisvaktararbeiði eins og sunnu- og halgidagsarbeiði verður goldið eftir § 9.

Sunnu- og halgidagar skulu ikki bróta 3- og 5- samdøgursregluna.

Har eitt arbeiðspláss náttúrliga kann býttast upp í fleiri deildir, kann avtala gerast um, at skiftivakt verður brúkt á einstøku deildini.

Avtalan verður gjørð millum arbeiðsfólkið saman við álitisfólki og virki. Atkvøðast skal við seðlum millum alt arbeiðsfólkið á virkinum og umboð fyri feløgini nevnd í sáttmálanum, skal vera hjástødd meðan atkvøtt verður. Stjórnin í felagnum skal hava hesar avtalur, sum skulu vera skrivligar, til góðkenningar.

Um felagið ikki hevur fráboðað nakað innan 14 dagar frá tí at avtalan er móttikin, verða avtalurnar at meta sum góðkendar.

Upplýsast skal 24 tímar frammanundan vaktarskifti byrjar. Um ikki fráboðað verður innan ásettu freistina, so skal gjaldast 1. yvirtíð tann dagin fyri hvørt arbeiðsfólk á vaktunum.

Protokollat úr semingsprotokollini:

Viðvíkjandi døgndriftsarbeiði, har trot er uppá fólk, er stjórn Føroya Arbeiðarafelags samd um, at er ynski frá avvarandi arbeiðara- ella arbeiðskvinnufeløgum um at víkja frá tíðarbýtinum í døgndrift, vil stjórnin viðgera hetta ynski við vælvild.

Um arbeiðarar, sum arbeiða døgndrift í 3 skiftum ynskja at broyta arbeiðstíðina, skal henda broyting í hvørjum føri góðkennast av stjórn Føroya Arbeiðarafelags.

Mat og drekkatíð í døgndrift verður at praktisera, sum hon higartil hevur verið á teim ymsu arbeiðsplássunum og í teim ymsu arbeiðunum.

Somuleiðis verður í øðrum arbeiði drekkatíð at praktisera, soleiðis sum hon higartil hevur verið á teim ymsu arbeiðsplássunum og í teim ymsu arbeiðunum.

Álitisfólk og Nevndarlimir

§ 10

Á hvørjum arbeiðspláss hava arbeiðararnir rætt til at velja sær álitismann. Nærri reglur fyri álitismenn eru skrásettar í serligari skipan í millum feløgini.

b. Nevndarlimir í fakfelag hava rætt til frí frá arbeiði sínum í sambandi við nevndararbeiði, samráðingar og skeiðluttøku. Fráboðan skal gevast arbeiðsgevaranum beinanvegin tá

nevndarlimur fær fundarboð.

c. Viðvíkjandi uppsøgn av nevndarlimum í Føroya Arbeiðarafelag eru somu reglur galdandi sum fyri álitisfólk.

Minsta arbeiðstíð **§ 11**

Tá arbeiðsfólk eftir tilsøgn møta til arbeiðis, og arbeiðið ikki verður útint, skulu tey hava løn 2 tímar, ella um arbeiðið byrjar aftaná eina ásetta tíð, skulu tey hava løn fyri ta tíð, tey hava bíðað.

Lønarútgjalding **§ 12**

Arbeiðslønir verða at gjalda eina ferð um vikuna. Um avtala verður gjørd við avvarandi fakfelag (Føroya Arbeiðarafelag), kann lønarútgjalding tó fara fram 14. hvønn dag/mánaðarliga. Við útgjalding skal vikuseðil fylgja við.

Arbeiðslønir verða at gjalda gjøgnum løngjaldsstovur, ið eru og verða settar á stovn, har arbeiðarafeløgini ynskja tað, annars sambært galdandi lóg.

Arbeiðsskaðar **§ 13**

Kemur arbeiðsfólk til skaða undir arbeiði, og tey sambært læknávátan eru óarbeiðsfør, verður goldið 20 % av mistu arbeiðstíð upp til 10 dagar við 10 % frá arbeiðsgevara og 10 % frá arbeiðarafelag.

Akkord og serarbeiðarar **§ 14**

a. Har arbeiði og líkindi eru til, at akkord kann fara fram, er hetta loyvt, tó kunnu stjórnirnar hjá meginfeløgnum krevja sær hesar til góðkenningar.

Verður álagt at arbeiða yvirtíð við akkord, verður lønin at hækka sambært yvirtíðarlønina í § 8.

Protokollat:

Partarnir eru samdir um, at tørvur er á serarbeiðarasáttmála og vátta, at arbeitt verður fram ímóti at fáa undirskrivað slíkan sáttmála skjótast tilber.

Formaður
§ 15

Hvør arbeiðsgevari hevur rætt til at hava ein formann, ið ikki nýtist at vera limur í nøkrum felag.

Lán av arbeiðsfólkið
§ 16

Arbeiðsfólk, sum verður lánt frá einum arbeiðsgevara til annan arbeiðsgevara, varðveitir starvsrættindi síni.

Vaktarmenn á skipum
§ 17

Fyri vaktarmenn á skipum við bryggju á nátt er lønin kr. 900 fyri náttina. Leygar- og sunnunátt er lønin kr. 1.200. Náttin er frá kl. 21-08.

Har arbeitt verður á vaktini umborð við øðrum enn sjálvum vaktararbeiðinum skal løn gjaldast vaktarmanninum samsvarandi ásetingunum í hesum sáttmála.

Tilkallivakt
§ 17a

Arbeiðari, sum hevur tilkallivakt, verður frá mánadegi til og við fríggjadag kl. 24.00, løntur við 13,73% um tíman. Eftir fríggjadag til vanliga arbeiðstíð mánamorgun, verður arbeiðari løntur við 27,45% um tíman.

Verður arbeitt í tilkallitíðini verður løn goldin sambært § 8.

Tó skal henda áseting ikki føra við sær, at vaktargjöld eftir skipanum, sum nú er í gildi verða lækkað.

Barsilsfarloyvi
§ 18

Løntakari sum er settur í starv eftir hesum sáttmála eigur rætt til barsilsfarloyvi sambært galdandi lóggávu.

At rækja hægri starv **§ 19**

Arbeidsfólk, sum eftir serligum boðum ella eftir frammanundan fastløgðum arbeíðslagi fyríbils rækja hægri starv í 1 viku samfelt ella meira, eiga í hesum tíðarskeiði at verða lønt við somu løn, sum tann, sum tey avloysa fær, treytað av at tey yvirtaka tær arbeíðsuppgávur, ið standast av hægri starvinum.

Farloyvi **§ 20**

Arbeidsfólk, sum hevr starvast í 5 samhangandi ár hjá sama arbeíðsgevara, kann fáa farloyvi uttan løn, har tað ikki stríðir móti áhugamálum hjá arbeíðsgevara. Arbeíðsgevarin skal hava starv tøk, tá farloyvistíðin er farin.

Uppsagnir **§ 21**

Í einum og hvørjum arbeíði, sum varar longur enn 3 mánaðir, verður fyri tímalønt arbeíði uppsagnarfrestin frá arbeíðsgevara hendan:

Minni enn 6 mánaðar starvstíð:	5	arbeíðsdagar.
Meira enn 6 mánaðar starvstíð:	7	arbeíðsdagar.
Meira enn 1 ára starvstíð:	10	arbeíðsdagar.
Meira enn 2 ára starvstíð:	15	arbeíðsdagar.
Meira enn 3 ára starvstíð:	20	arbeíðsdagar.
Meira enn 5 ára starvstíð:	25	arbeíðsdagar.

Uppsagnarfrestin frá arbeíðara síðu verður hendan:

Meira enn 3 mánaðar starvstíð 5 arbeíðsdagar
Meira enn 6 mánaðar starvstíð 7 arbeíðsdagar

Hetta er tó ikki galdandi, tá steðgur kemur í arbeíði vegna rávørutrot ella veður.

Uppsøgnin skal vera skrivlig fyri báðar partar.

Arbeíðsgevari hevr, tá setanin hjá arbeíðsfólkinum endar, skyldu at geva arbeíðsfólkinum prógv um starvstíðina hjá arbeíðsfólkinum.

Arbeíðsgevari skal skrivliga grundgeva fyri uppsøgnini, um tann uppsagdi biður um tað. Grundgevingin kann bert verða kravd, um tann uppsagdi hevr verið starvssettur í minst 9 mánaðar.

Limagjald, lívstrygging, eftirløn og eftirsítiløn

§ 22

Stk. 1. Fyri at stuðla týðandi endamáli hjá Føroya Arbeiðarafelag verður eitt gjald uppá 1,5% av lønini frádrigið, áðrenn hon verður útgoldin.

Gjaldið verður útgoldið av arbeiðsgevaranum til Føroya Arbeiðarafelag sambært manningarlista og kontoavriti, samstundis sum lønin verður flutt.

Tað prosentíð, sum lokalfelagið skal hava, verður frádrigið, áðrenn lønin verður útgoldin.

Stk. 2. Til lívstrygging og onnur sosial endamál verður eitt gjald uppá 1,5% av lønini frádrigið, áðrenn hon verður útgoldin.

Gjaldið verður inngoldið av arbeiðsgevarum til Føroya Arbeiðarafelag sambært manningarlista og kontoavriti, samstundis sum lønin verður flutt.

Føroya Arbeiðsgevarafelag fær útflyggjað reglugerðir, sum verða gjørdar í sambandi við nýtsluna av framman fyri nevnda prosentgjaldið.

Stk. 3. Arbeiðsgevarar rinda umframt lønina 10 % av arbeiðslønini í eftirlønargrunn/skipan fakfelagsins. Hetta prosentíð verður útgoldið í grunnin samstundis, sum lønin verður goldin.

Stk. 4. Tá arbeiðsfólk, sum hefur verið í minsta lagi 1 ár í starvi hjá verandi arbeiðsgevara, doyri, meðan hann/hon er í starvi, eigur eftirsítandi hjúnafelagi/sambúgví ella børn undir 18 ár, sum arbeiðsfólk hefur skyldu at uppihalda, rætt til eftirsítíløn fyri tann mánaðin, tá viðkomandi doyri, og 3 mánaðar fram.

Fyri tímalønt verður lønin roknað sum miðaltalið av tí løn, sum er útgoldin av verandi arbeiðsgevara seinastu 12 mánaðirnar, sum viðkomandi hefur verið til arbeiðis.

Ósemja og gerðarrættur

§ 23

- a. Verður ósemja um arbeiði, sum ikki er tilskilað í sáttmálanum, skulu feløgini beinan vegin upptaka samráðingar um arbeiðs- og lønarviðurskifti hesum viðvíkjandi áðrenn farið verður til gerðarrætt.
- b. Allar trætur um rættu fatan av sáttmálanum verða avgjørdar av einum gerðarrætti. Føroya Arbeiðarafelag velur 2 limir, Føroya Arbeiðsgevarafelag velur 2 limir og hesir 4 velja ástøðumann. Semjast teir ikki um hann, setur rætturin hann.

- c. Um gjørligt skal avgerðin fyriligggja seinast 3 mánaðir aftaná, at gerðarrætturin er settur.

Eftirlønargrunnur og Grundlønarhækking

§ 24

Arbeiðsgevarnir rinda 10 % av arbeiðslønini í eftirlønargrunnin hjá Føroya Arbeiðarafelag.

Hesi prosent verða útgoldin saman við lønini.

1. mai 2014 hækkar grundlønin kr. 2,20 um tíman.

1. mai 2015 hækkar grundlønin kr. 2,60 um tíman.

Hesar hækkingar eru eisini galdandi fyri sersáttmálar.

Starvstíð

§ 25

Eftir 3 ára starvstíð verður viðbótin 1,25% av grundlønini.

Eftir 5 ára starvstíð verður viðbótin 2,50% av grundlønini.

Eftir 7 ára starvstíð verður viðbótin 3,25 % av grundlønini.

Eftir 9 ára starvstíð verður viðbótin 4,00% av grundlønini.

Arbeiðsfólk hava rætt til at flyta starvstíð frá einum arbeiðsplássi til annað, um tað ikki hevur verið burtur frá arbeiðsøki sínum longur enn 7 ár.

Viðbótin fyri 3 ára starvstíð verður latin frá 1. mai 2003

Viðbótin fyri 5 ára starvstíð verður latin frá 1. mai 2005

Viðbótin fyri 7 ára starvstíð verður latin frá 1. mai 2007

Viðbótin fyri 9 ára starvstíð verður latin frá 1. mai 2013

Til tess at fáa starvstíð frá nýggjum arbeiðsgevara skal arbeiðsfólkið kunna um møguliga starvstíð frá øðrum arbeiðsgevara við setan og í seinasta lagi, tá setanarprógvið verður undirskrivað.

Sunnu- og halgidagsarbeiði

§ 26

Sunnu- og halgidagsarbeiði arbeiðaranna er einans loyvt, har vandi er fyri, at virði í samband við framleiðslu landsins fara fyri skeyti.

Limaskapur

§ 27

Stk. 1 Partarnir eru samdir um, at teir hava felags áhuga í, at allir arbeiðsgevarar eru

skipaðir sum limir í arbeiðsgevarafeløgnum, og at øll arbeiðsfólk eru skipaði sum limir í arbeiðsmanna- og arbeiðskvinnufeløgnum.

Stk. 2 Arbeiðsgevarafelagið arbeiðir fyri at kunna arbeiðsgevarar um teir fyrimunir, sum eru við limaskapi í arbeiðsgevarafelag. Somuleiðis arbeiða arbeiðarafeløgini fyri at kunna arbeiðsfólk um teir fyrimunir, sum eru við limaskapi í arbeiðsmanna- og kvinnufeløgnum. Partarnir arbeiða fyri at tryggja at verandi sáttmálar verða hildnir. Arbeiðsfólk og arbeiðsgevarar hava skyldu at siga feløgum sínum frá, tá ið óskipaði arbeiðsfólk ella arbeiðsgevarar eru á arbeiðsplássinum.

Stk. 3 Um arbeiðsgevari fær áheitan frá arbeiðarafelag um kunnandi tiltak á arbeiðsplássinum, skal ein slík áheitan viðgerast við vælvild, eins og arbeiðarafelagið skal virða, at dagliga arbeiðið ikki eigur at verða órógvað. Harafturat skal arbeiðsgevari loyva arbeiðarafelag umvegis álitisfólk síni at lata arbeiðsfólkum, bæði verandi og nýggjum, kunnandi tilfar um teir fyrimunir, sum limaskapur í fakfelag gevur.

Farloyvi til formann/-kvinnu **§28**

Formaðurin/-kvinnan í Føroya Arbeiðarafelag hevur rætt til farloyvi í í mesta lagi 6 ár uttan løn, og arbeiðsgevarin skal hava starv tøkt, tá ið farloyvistíðin er av.

Reingerð **§ 29**

Stk. 1 Um avvarandi fakfelag ikki metir, at ávíst reingerðararbeiði við vanligum arbeiðsskjótleika kann fremjast innan teir tíðarkarmar, sum arbeiðsgevarin hevur sett av til hetta arbeiði, kann fakfelagið krevja, at ein ráðgevi, við viðkomandi førleikum, vegna fakfelagið fær høvi at kanna hølir og arbeiðsgongdir fyri at eftirkanna arbeiðið sæð í mun til nevndu tíðarkarmar.

Umboð fyri arbeiðsgevaran hevur rætt til at vera hjástatt, meðan kanningin fer fram. Tá nevnda eftirkanning er farin fram, hevur ráðgevin rætt at krevja fund við arbeiðsgevaran fyri at viðgera eina møguliga ósemju um nevndu tíðarkarmar. Um ósemjan ikki verður loyst, kann fakfelagið krevja málið viðgjørt saman við Føroya Arbeiðsgevarafelag.

Allir upplýsingar, sum koma fram undir slíkari eftirkanning, skulu viðgerast í trúnaði.

Stk. 2 Fyri høvuðsreingering verður veitt eykaviðbót uppá 9,15 % um tíman.

Minsta arbeiðsløn

§ 30

Fyri eitt og hvørt arbeiði fær hvør tann, sum luttekur í arbeiðinum, løn fyri í minsta lagi 2 tímar, sjálvst um arbeiðið varar styttri.

Flutningsendurgjald

§ 31

- a. Fyri almenn arbeiði, ið liggja so langt uttan fyri bygdina/býin, at neyðugt er at flyta arbeiðararnar, verða teir at fáa frían flutning til og frá við løn fyri koyritíðina fyri úttúrin.
- b. Tá ið menn verða sendir í burturarbeiði, eiga teir fult vistarhald og ferðaútreiðslur goldnar og løn fyri ferðingartíðina og annars eftir sáttmálanum.
- c. Verður arbeiðsfólk boðsent av arbeiðsgevara í aðrari bygd/bý til arbeiði, ið er bráfeingis, og er so langt ímillum, at neyðugt er at flyta arbeiðararnar, eiga teir frían flutning.

Hetta er tó ikki galdandi fyri arbeiðarar, sum frammanundan eru í føstum arbeiði hjá viðkomandi arbeiðsgevara.

Etingarrúm og arbeiðsklæðir

§ 32

Á øllum støðugum arbeiðsplássum, har fleiri fólk eru í arbeiði, eigur so vítt gjørligt at vera rúm til etingar og klæðir. Hesi rúm eiga at vera upphitaði.

Á arbeiðsplássum, har serligur búni verður kravdur, hevur arbeiðsgevarin skyldu til at lata slíkan búna. Sama er galdandi fyri búna (fótbúna og klædnabúna), sum arbeiðsgevarin krevur bert verður brúktur á arbeiðsplássinum. Í seinna førinum er henda skylda tó ikki galdandi, fyrrenn arbeiðari hevur verið í arbeiði í 3 mánaðir.

Lærlinga- og yrkislønir

§ 33

Stk. 1 Fyri lærlingar, sum eru undir Ll. nr. 94 frá 29.12.1998 um yrkisútbúgvingar við seinni broytingum ella samsvarandi lóggávu, og sum starvast innan sáttmálaøkið, er lærlingalønin henda:

1. læruárið	32 % av yrkisløn
2. læruárið	40 % av yrkisløn

3. læruárið	45 % av yrkisløn
4. læruárið	55 % av yrkisløn

Fyri yvirarbeiði verða øll læruárin goldið grundløn + yvirtíðarløn sambært § 8 í høvuðssáttmálanum.

Stk. 2 Yrkislønin fyri tey, sum hava lokið útbúgvingina sambært stk. 1 er kr. 128,93 fyri tíman, og mánaðarlønin er kr. 22.347,44. Yrkislønin verður javnað eins og hjá yrkislærdum.

Yvirtíðarlønin er sum ásett í høvuðssáttmálanum, tó soleiðis at prosentini verða roknaði av yrkislønini.

Protokollat:

Føroya Arbeðarafelag/Havnar Arbeðskvinnufelag/Havnar Arbeðsmannafelag/Klaksvíkar Arbeðsmannafelag/Klaksvíkar Arbeðskvinnufelag og Føroya Arbeðsgevarafelag vátta við hesum, at um lóg ella kunngerð um upplæring/skeiðvirksemi, sum ikki kemur undir verandi lærlingaskipan í Ll. nr. 94 frá 29.12.1998 um yrkisútbúgvingar við seinni broytingum, verður sett í gildi, so skulu partarnir taka upp samráðingar um sáttmálaásetingar, sum skulu áseta lønina hjá teimum persónum, sum fara undir slíka upplæring ella á slík skeið. Hendan avtalan kemur í gildi tann dag hon er skrivað undir, og fylgir høvuðssáttmálanum. Tórshavn, 30. apríl 2003.

Sáttmálauppsøgn **§ 34**

Hesin sáttmálin er galdandi frá 1. mai 2014 og kann sigast upp av øðrum partinum við 4 mánaða ávaring til ein 1. mai, fyrstu ferð 1. mai 2016.

Tórshavn tann 6. mai 2014

FØROYA ARBEIÐARAFELAG

Georg F. Hansen, formaður
Elin K. Sørensen, næstforkvinna
Karla Einarsson
Sunrid Vang
Jógvan Páll Johansen
Julia Hansen
Suni Mortensen

FØROYA ARBEIÐSGEVARAFELAG

Bergur Poulsen, formaður
Høgni Hansen, næstformaður
Kristoffur Laksá
Jón Sigurdsson
Jóhanna á Bergi
Atli Gregersen
Magni Arge

Protokollat um rúmliga arbeiðsmarknaðin

Í sambandi við sáttmálasamráðingarnar 2007 millum Føroya Arbeiðsgevarafelag og Føroya Arbeiðarafelag, Havnar Arbeiðskvinnufelag, Havnar Arbeiðsmannafelag, Klaksvíkar Arbeiðskvinnufelag og Klaksvíkar Arbeiðsmannafelag vóru partarnir samdir um hetta protokollat um rúmliga arbeiðsmarknaðin.

Sum útgangsstøði eru partarnir samdir um, at yvirskipaða sosiala ábyrgdin liggur hjá landstýri og løgtingi. Samstundis er tilknýti hjá einstaka borgarinum til arbeiðsmarknaðin av stórum týðningi sosialt og sálarfrøðiliga.

Partarnir meta, at í einum vælskipaðum samfelag eiga allir arbeiðsførir borgarar at hava móguleika at átaka sær arbeiðsuppgávur, sum liggja innan fyri teirra førleikakarm. Tí hevur tað týðning, at so nógvir borgarar sum gjørligt koma á og vera verandi á arbeiðsmarknaðinum.

Arbeiðsmarknaðurin má vera liðiligur, soleiðis at so nógv sum gjørligt fáa arbeiði í boði gjøgnum alt arbeiðslívið uttan mun til førleika.

Partarnir eru samdir um at fremja starvssetanir av fólki við skerdum førleika. Hetta kann m.a. gerast so at hesir starvsbólkar fáa serliga tillagaðar setanartreytir. Við støði í vanligu ásetingunum í sáttmálanum eigur sostatt at bera til at lata arbeiði vera gjørt undir serligum treytum.

Lønarsáttmáli fyri fastløntar millum

Føroya Arbeiðarafelag og Føroya Arbeiðsgevarafelag

Sáttmálaøki § 1

Sáttmálin fevnir um øll fastlønt, sum starvast innan tey arbeiðsøki, sum ásett eru í høvuðssáttmálanum og serarbeiðarasáttmálanum millum feløgini.

Arbeiðstíð § 2

Arbeiðstíðin er 40 tímar um vikuna, soleiðis at arbeiðstíðin er 8 tímar hvønn dag frá mánadegi til fríggjadag, og henda arbeiðstíð skal liggja millum kl. 07.00 og 18.00, soleiðis sum partarnir á tí einstaka arbeiðsplássinum semjast um. Atkvøðast skal við seðlum um nevndu arbeiðstíð, og sama arbeiðstíð skal vera galdandi fyri alt arbeiðspássið.

Arbeiðsgevari og arbeiðsfólk á tí einstaka arbeiðsplássinum kunnu gera avtalu um 48-tíma arbeiðsviku, og arbeiðstíðin er tá upp til 10 tímar hvønn dag frá mánadegi til fríggjadag, og henda arbeiðstíð skal liggja millum kl. 07.00 og 19.00, soleiðis sum partarnir á tí einstaka arbeiðs- plássinum semjast um. Atkvøðast skal við seðlum um nevndu arbeiðs- tíð, og sama arbeiðstíð skal vera galdandi fyri alt arbeiðspássið.

Lønarviðurskifti § 3

Grundlønin fyri 40 tíma viku er kr. 20.425,21 um mánaðin.

Henda løn er útroknað sum tímaløn x 173,33 tímar, ið er roknað sum $40 \times 52/12$.

Grundlønin fyri 48 tíma viku er kr. 25.327,35 um mánaðin.

Henda løn er útroknað, sum tímaløn x 214,93, ið er roknað sum $(40+1,20 \times 8) \times 52/12$. Hetta merkir, at 40 tímar verða løntir við normaltíð, og 8 tímar verða løntir við normalløn + 20%.

Fyri skitið arbeiði verður umframt grundlønina goldið ískoyti um mánaðin, fyri 40-tíma viku kr. 57,20, fyri 48-tíma viku kr. 70,93.

Fyri arbeiði við at koyra gaffiltrukk, lastbil og buss verður umframt grundlønina goldið ískoyti um mánaðin, fyri 40-tíma viku kr. 230,53, fyri 48-tíma viku kr. 285,86.

Fyri arbeiði við at koyra kranavogn, tangabil og bil við anhangara verður umframt grundlønina goldið ískoyti um mánaðin, fyri 40-tíma viku kr. 708,92 fyri 48-tíma viku kr. 879,06.

Fyri yvirtíðararbeiði verður goldið yvirtíðarløn samsvarandi ásetingunum í § 8 í høvuðssáttmálanum.

Lønin verður goldin í seinasta lagi seinasta yrkadag í mánaðinum.

Tá lønirnar í høvuðssáttmálanum verða broyttar, so skulu lønirnar í hesum sáttmála broytast samsvarandi.

Ásetingar í sambandi við sjúku

§ 4

Verður arbeiðari, sum er settur sambært hesum sáttmála, orsakað av sjúku, sum gevur honum rætt til dagpening sambært lóg um dagpening, ikki førur fyri at gera sítt arbeiði, rindar arbeiðsgevarin munin millum tað, ið arbeiðarin fær útgoldið av dagpeningi, og tað hann vildi havt fingið í løn í starvinum. Veitingin frá arbeiðsgevara stendur bert við í ein mánað.

Setanarskriv

§ 5

Setanarprógv verða givin sambært løgtingslóg um setanarprógv.

Fritíðarløn

§ 6

Tey fastløntu eiga rætt til frítíð og frítíðarpening sambært galdandi frítíðarlóg.

Uppsagnarfreist

§ 7

Fyri fastlønt arbeiðsfólk er uppsagnarfreistin frá arbeiðsgevara síðu:

upp til 6 mánaða starvstíð:	1 mánaði til ein 1. í mánaðinum,
frá 6 mdr. til 2 ára starvstíð:	2 mánaðar til ein 1. í mánaðinum,
meira enn 2 ára starvstíð:	3 mánaðir til ein 1. í mánaðinum.

Uppsagnarfreistin við uppsøgn frá arbeiðsfólkinum: 1 mánaði til ein 1. í mánaðinum.

Uppsøgnin skal vera skrivlig fyrri báðar partar.

Álitismannaskipan **§ 8**

Fyri tey fastløntu arbeiðsfólkini er galdandi álitismannaskipanin, sum avtalað er millum partarnar í sambandi við høvuðssáttmálan.

Prosentgjöld og eftirlønargjöld **§ 9**

Arbeiðsgevarin hevur skyldu at eftirhalda/gjalda tey limagjöld, eftirlønargjöld og prosentgjöld sum ásett eru í galdandi høvuðssáttmála.

Aðrar reglur **§ 10**

Har annað ikki er nevnt í hesum sáttmála eru ásetingarnar í høvuðs- sáttmálanum galdandi fyrri fastlønt arbeiðsfólk, tó ikki reglurnar um arbeiðstíð og løn, um ikki víst er til hesar reglur í hesum sáttmála.

Gildi og uppsøgn **§ 11**

Hesin sáttmáli kemur í gildi tann 1. mai 2014, og kann sigast upp við 4 mánaða freist til ein 1. mai, tó í fyrsta lagi til 1. mai ár 2016.

Grundløn og viðbót **§ 11**

Hesin sáttmáli verður skrivaður undir í tveimum eintøkum.

Tórshavn, tann 6. mai 2014

FØROYA ARBEIÐARAFELAG

Georg F. Hansen, formaður

FØROYA ARBEIÐSGEVARAFELAG

Bergur Poulsen, formaður

Elin K. Sørensen, næstforkvinna
Karla Einarsson
Sunrid Vang
Jógvan Páll Johansen
Julia Hansen
Suni Mortensen

Høgni Hansen, næstformaður
Kristoffur Laksá
Jón Sigurdsson
Jóhanna á Bergi
Atli Gregersen
Magni Arge

ÁLITISFÓLKASKIPAN

1. Á arbeiðsplássum har 5 ella fleiri fólk eru í vinnu, kunnu tey velja sær álitisfólk fyri 2 ár ísenn.

Bert fólk við føstum tilknýti til arbeiðsplássid, tímalønt ella fastlønt, kunnu verða vald til álitisfólk.

2. Á arbeiðsplássum har 20 ella fleiri fólk eru í vinnu, kunnu tey harafturat velja sær eitt trivnaðarumboð, tó uttan at hesi eru fevnd av verjuni í pkt. 10 og pkt. 11.
3. Álitisfólk skulu hava neyðuga kunning um tiltøk, sum ætlanin er at fremja, og sum kunnu hava ávirkan á arbeiðsumstøður.
4. Arbeiðsgevarin og nevndin í avvarðandi yrkisfelag skulu hava skrivliga fráboðan um, hvørji eru vald sum álitisfólk og trivnaðarumboð.
5. Álitisfólkið er umboðs- og tingingarfólk lagsbrøðranna við arbeiðsgevaran ella umboðsfólk hansara og skal gera sítt ítarsta til, at arbeiðið fer siðiliga fram á plássinum.

Arbeiðsgevarin og álitisfólkið eiga í felag at fremja eitt gott samarbeiði á arbeiðsplássinum.

Miðað verður ímóti, at álitisfólk er á hvørjari vakt.

6. Partarnir eru samdir um, at arbeiða fyri best møguligum trygdar- heilsu- og trivnaðarviðurskiftum á arbeiðsplássunum.

Endamálið er at skapa trygd, trivnað og menning á arbeiðsplássinum, at stimbra sosialt samanhald, og stimbra áhugan hjá starvsfólkinum og leiðslu fyri teimum arbeiðsuppgávum, sum áliggja. Viðvíkjandi trygdar- og heilsuviðurskiftum verður víst til galdandi arbeiðsumhvørvislóg.

Leiðsla og starvsfólk skulu í felag miða eftir, at tey krøv, sum frammanfyri eru sett til heilsuumstøður og trivnaðarviðurskifti, verða rokkin.

Heilsu- og trivnaðarpolitikkur fyri arbeiðspláss

Arbeiðsgevarar skulu bera so í bandi:

- At arbeiðsumstøðurnar eru soleiðis skipaðar, at minst møguligur vandi er fyri strongd millum arbeiðsbólkini,

- At tiltøk verða framd, sum skulu tryggja gott samstarv millum leiðslu og arbeiðsfólk og millum arbeiðsfólkini sínámillum,
 - At happing ikki fer fram á arbeiðsplássinum,
 - At møgulig kærúmál um heilsu- og trivnaðarviðurskifti beinanvegin verða tikin upp, og verða viðgjørð millum leiðslu, álitisfólk og trygdarumboð,
 - At neyðug tiltøk verða framd fyri at bøta um viðurskiftini, um tað vísir seg at tey viðurskiftini, sum nevnd eru frammanfyri, ikki eru nøktandi.
 - At trivnaðarumboðini í arbeiðstíðini fáa høvi til at leggja til rættis sosial tiltøk, uttan lønarmiss, tó so at tað tarnar arbeiðnum sum minst. Hesi tiltøk kunnu eisini liggja uttanfyri arbeiðsplássíð.
7. Álitisfólkið skal bera fram klagur og tilmæli frá arbeiðsfeløgum til arbeiðsgevaran ella, um hann ikki er at hitta, so til umboð hansara.

Álitisfólkið hevur eisini átalurætt viðvíkjandi ótrygd á arbeiðsplássinum, sí annars løgtingslóg nr. 58 frá 24. mai 1974.

Og eisini hevur álitisfólkið átalurætt viðvíkjandi málum, sum nevnd eru í 6 petti.

8. Um álitisfólk, tá samráðing er farin fram, ikki er komið til eina loysn við leiðsluna á arbeiðsplássinum, sum arbeiðarnir kunnu góðtaka, skal málið beinanvegin leggjast fyri viðkomandi fakfelag.

Álitisfólk og arbeiðarar kunnu ikki niðurleggja arbeiðið, fyrrenn nærri boð eru komin frá fakfelagnum

9. Álitisfólkið hevur rætt til at fáa frí at røkja uppgávur sínar sum álitisfólk. Skyldurnar hjá arbeiðsfólkinum skulu fremjast soleiðis, at tað tarnar framleiðsluni sum minst. Leiðslan skal skjótast til ber hava boð um fráveruna.

Í hesum føri, eins og tá leiðslan boðsendir álitisfólki um mál, sum hava við arbeiðarar ella arbeiðsviðurskifti at gera, skal álitisfólkið fáa ta vanligu lønina fyri ta tíð, tey eru úr arbeiði.

10. Uppsagnartíðin hjá álitisfólki er sambært høvuðssáttmálanum. Harafturat fær álitisfólkið goldið 1 mánaðarløn.

Uppsøgnin skal grundgevast og bert fremjast av ávísari neyðugari ørsøk. Stendst uppsøgnin av vinnuloysi er sama galdandi fyri álitisfólk, sum fyri vanligar arbeiðarar

annars.

11. Verður ósemja um uppsögn álitisfólksins, verður hon at viðgera eftir § 21 b. Tekur slík ósemja seg upp, skulu feløgini beinan vegin taka upp samráðingar, áðrenn farið verður til gerðarrætt.

Fastheldur arbeiðsgevarin uppsögn sína hóast gerðarrættaravgerð, sum gongur honum ímóti, ásetur gerðarrætturin tað endurgjald, sum hann verður at rinda álitisfólkinum.

Støddin av hesum verður at áseta eftir teim fyriliggjandi umstøðunum, men kann tó ikki setast til meira enn 3 mánaðarlønir sambært § 3 í fastlønarsáttmálanum.

12. Álitisfólk skal fáa frí uttan løn til at luttaka á skeiðum og øðrum fundum í sambandi við álitisfólkastarvið. Arbeiðsgevari skal skjótast til ber hava boð um fráveruna.
13. Tiltaksfólk fyri álitisfólk, sum skal vera á staðnum, tá álitisfólk hevur forfall, skulu virka undir somu treytum og hava somu sømdir sum álitisfólkini.
14. Um so er, at arbeiðarnir semjast um at velja eitt nýtt álitisfólk, kann slíkt val fara fram sambært punkt 1 og 4.
15. Broytingar í hesi álitisfólkaskipan kunnu bert gerast í samband við sáttmála-tingingar.
16. Um so er at ivamál taka seg upp viðvíkjandi hesi skipan, verða tey at leggja fyri gerðarrættin sambært § 21 b í sáttmálanum millum feløgini.